

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

Deze elektronische versie maakt het mogelijk alle documenten van de papieren versie te raadplegen, die in elektronische vorm bestaan. Dit laatste is niet het geval voor bepaalde artikels van doctrine, die enkel in de papieren versie beschikbaar zijn. Deze papieren versie is voorbehouden aan de leden en de diensten van het federale Parlement. De elektronische versie bevat wel de referenties van de doctrine, die in de papieren versie is opgenomen.

Alle elektronische adressen waren toegankelijk op de datum van verschijning van het dossier. Het is echter altijd mogelijk dat bepaalde adressen worden afgeschaft of veranderd.

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
EUROPESE UNIE	11
Wetgeving	11
Documenten	11
Rechtsleer	12
Links	12
BELGIË	13
Wetgeving	13
Parlementaire stukken	14
Commentaar	19
Documenten en verslagen	19
FRANKRIJK	20
Wetgeving	20
Parlementaire documenten	21
Studies	21
Links	21
NEDERLAND	23
Wetgeving	23
Parlementaire documenten	23
Documentatie	23
Links	24
DUITSLAND	25
Wetgeving	25
Parlementaire documenten	25
Commentaar	25
Links	26
VERENIGD KONINKRIJK	28
Wetgeving	28
Documentatie	28
Links	28
DENEMARKEN	31
Documentatie	31
Links	31
ZWEDEN	33
Documentatie	33

Bibliotheek van het federaal Parlement
Moederschaps-, vaderschaps- en
ouderschapsverlof
dossier nr. 120 – 22.02.2010

Links	33
FINLAND.....	35
Documentatie	35
Links	35
VERGELIJKEND RECHT.....	37
BIBLIOGRAFISCHE REFERENTIES	38
Europese Unie	38
België.....	38
Frankrijk	39
Nederland	39
Zweden	39

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

INLEIDING

Dit dossier beoogt een beeld te geven van de verlofregelingen bij de geboorte (moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof) voor werknemers in de privé-sector, waarbij de aandacht vooral gaat naar de duur ervan en de vergoeding. Ook komen gegevens aan bod i.v.m. de maatschappelijke impact van voormelde regelingen, b.v. de invloed ervan op de tewerkstelling van vrouwen.

Op het niveau van de Europese Unie staan de familiale verlopen centraal in de maatregelen die worden voorgesteld om het professionele leven en het privé- en gezinsleven beter met elkaar te verzoenen.

Inzake moederschapsverlof voorziet Richtlijn 92/85/EEG van 19 oktober 1992 inzake de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie een betaald moederschapsverlof van minstens 14 weken, evenals een bescherming tegen ontslag. Richtlijn 76/207/EEG van 9 februari 1976 betreffende de gelijke behandeling van mannen en vrouwen garandeert bovendien dat een vrouw na haar zwangerschapsverlof opnieuw het werk kan hervatten.

Op dit ogenblik ligt een voorstel tot wijziging van richtlijn 92/85/EEG ter studie. De bedoeling van dit voorstel is om de minimumduur van het moederschapsverlof op te trekken van 14 naar 18 weken, om het behoud van het volledige loon aan te moedigen, om de bescherming tegen ontslag uit te breiden en om voor de moeders die opnieuw aan het werk gaan, een grotere flexibiliteit mogelijk te maken. Terzake is thans een debat aan de gang in het Europees Parlement.

Wat het ouderschapsverlof betreft, is het zo dat richtlijn 96/34/EG van 3 juni 1996 betreffende de kaderovereenkomst over ouderschapsverlof aan de werknemers een ouderschapsverlof toekent van minimum drie maanden, dat in principe niet overdraagbaar is van de éne ouder op de andere. Er is eveneens een bescherming voorzien tegen ontslag dat verband houdt met dit verlof alsook een waarborg om het werk terug op te nemen. Ook m.b.t. deze richtlijn staat er een herziening op stapel. De Europese sociale partners hebben op 18 juni 2009 een nieuwe kaderovereenkomst m.b.t. het ouderschapsverlof goedgekeurd, die de overeenkomst van 1996 wijzigt. In de nieuwe overeenkomst is een uitbreiding van het ouderschapsverlof van 3 naar 4 maanden voorzien voor elk van beide ouders, met de mogelijkheid om 3 van deze 4 maanden over te dragen aan de andere ouder. In de overeenkomst wordt ook gepleit voor bescherming tegen discriminatie op grond van ouderschapsverlof en voor maatregelen inzake het regelen van de arbeidsvoorwaarden bij de terugkeer op het werk. De nieuwe richtlijn, die deze kaderovereenkomst zal goedkeuren, zou in de loop van de komende maanden aangenomen moeten worden en de lidstaten zullen vervolgens twee jaar de tijd hebben om ze te implementeren.

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

In België voorziet artikel 39 van de arbeidswet van 16 maart 1971 dat een werkneemster recht heeft op een moederschapsverlof van 15 weken. Dit verlof bestaat uit een prenatale rustperiode van 6 weken en een verplichte postnatale rustperiode van 9 weken. De werkneemster kan tot 5 weken van het niet-opgenomen prenatale verlof overdragen naar de periode na het verplichte postnatale verlof. Het moederschapsverlof kan in verschillende omstandigheden ook verlengd worden, met name bij een moeilijke zwangerschap, de geboorte van een meerling of de hospitalisatie van een pasgeborene. De twee laatste weken van het moederschapsverlof kunnen omgezet worden in verlofdagen voor postnatale rust, die opgenomen moeten worden in de loop van de acht weken na het heropnemen van het werk. Gedurende het moederschapsverlof wordt een uitkering toegekend in het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Deze uitkering bedraagt voor bezoldigde werkneemsters 82% van het (niet-geplafondeerde) brutoloon gedurende de eerste dertig dagen, en 75% van het (geplafondeerde) brutoloon gedurende de rest van het verlof.

Ter gelegenheid van de geboorte van een kind voorziet artikel 30 §2 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten 10 dagen vaderschapsverlof. Deze moeten opgenomen worden in de loop van de vier maanden die volgen op de bevalling.

De vader behoudt gedurende de eerste drie dagen van dit verlof zijn volledige loon en gedurende de zeven volgende dagen heeft hij recht op een uitkering in het kader van de ziekte- en invaliditeitsverzekering. Deze uitkering bedraagt 82 % van het (geplafondeerde) brutoloon. Ingeval van overlijden of hospitalisatie van de moeder kan de vader, volgens de modaliteiten voorzien in het koninklijk besluit van 17 oktober 1994, een deel van het moederschapsverlof overnemen en omzetten in vaderschapsverlof.

Het ouderschapsverlof wordt geregeld door de collectieve arbeidsovereenkomst n° 64 van 29 april 1997 tot instelling van een recht op ouderschapsverlof en door het koninklijk besluit van 29 oktober 1997 tot invoering van een recht op ouderschapsverlof in het kader van de onderbreking van de beroepsloopbaan. Voor elke ouder is dit een individueel en niet overdraagbaar recht. Het is afhankelijk van anciënniteitsvoorwaarden en onderworpen aan bepaalde formaliteiten. Het kan uitgeoefend worden tot aan de twaalfde verjaardag van het kind. Dit verlof kan op drie manieren opgenomen worden: een voltijds ouderschapsverlof gedurende drie maanden, een halftijds ouderschapsverlof gedurende zes maanden of 1/5° ouderschapsverlof gedurende 15 maanden.

Er zijn mogelijkheden voorzien om dit verlof op te splitsen.

Gedurende de volledige periode van het verlof wordt de werknemer beschermd tegen ontslag en heeft hij het recht om na het verlof zijn oude functie of een gelijkaardige functie op te nemen. De werknemer ontvangt een forfaitaire uitkering voor loopbaanonderbreking, die uitgekeerd wordt door de RVA. De uitkering voor een volledige loopbaanonderbreking bedraagt 726, 85 € bruto.

Met betrekking tot de verschillende verloftypes die in dit dossier onderzocht worden, zijn er momenteel verschillende wetsvoorstellen hangend. Sommige daarvan beogen een verlenging van het moederschapsverlof. Wat het vaderschapsverlof betreft, zijn er voorstellen om dit verlof verplicht te maken, om het te verlengen en flexibeler te maken,

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

en om het los te koppelen van het geslacht, door het ook toe te kennen aan koppels van hetzelfde geslacht. De voorstellen inzake ouderschapsverlof hebben vooral betrekking op de duur, de flexibiliteit en de vergoeding van het verlof, alsook op de voorwaarden inzake de leeftijd van het rechthebbende kind. Meer in het algemeen dient ook het bestaan vermeld te worden van een verslag van de Senaat van januari 2009 met betrekking tot thematische verloven.

De Nationale Arbeidsraad heeft onlangs een algemene evaluatie uitgevoerd van de verschillende verlofsystemen in België. In het kader van dit verslag werden de doelstellingen van elk verlofsysteem en de evolutie op het vlak van de reglementering, het aantal gerechtigden en de budgettaire impact onderzocht.

In Frankrijk neemt het moederschapsverlof de vorm aan van een schorsing van de arbeidsovereenkomst, tijdens dewelke de werkneemster en de werkgever ontslagen zijn van hun belangrijkste contractuele verplichtingen (enerzijds, het verrichten van arbeid, en anderzijds, de betaling van het loon). De schorsing duurt in principe 16 weken, 6 weken vóór de vermoedelijke datum van bevalling en 10 weken erna. De duur kan worden verlengd in een aantal gevallen, met name wanneer de bevalling plaats heeft na de vermoedelijke datum, bij meerlingen of indien de werkneemster ziek is tengevolge van zwangerschap of bevalling.

Tijdens het moederschapsverlof wordt in principe geen loon uitbetaald. De werkneemster heeft daarentegen recht op een dagvergoeding uitgekeerd door de ziekteverzekeringskas. Deze vergoeding bedraagt het gemiddelde salaris van een arbeidsdag, verminderd met de sociale bijdragen, en is geplafonneerd op 77,24 €.

In een aantal sectoren voorzien collectieve arbeidsovereenkomsten het behoud van het salaris gedurende het moederschapsverlof.

Het vaderschapsverlof bestaat enerzijds uit drie verlofdagen voor 'familiale gebeurtenissen' en anderzijds uit 11 opeenvolgende dagen. De drie eerste dagen moeten worden opgenomen vanaf de bevalling, de 11 andere mogen tijdens de volgende 4 maanden worden opgenomen. Deze 11 dagen zijn een niet-vergoede schorsing van de arbeidsovereenkomst en, in tegenstelling tot het moederschapsverlof, worden ze niet in rekening genomen voor de berekening van het betaald verlof. Tijdens het vaderschapsverlof ontvangt de werknemer een dagvergoeding van de ziekteverzekeringskas, berekend op basis van het gemiddeld loon en beperkt tot 77,24 €. Daarenboven mogen de vader of de moeder hun verlof verlengen met een 'congé parental d'éducation' van één jaar, op voorwaarde dat ze minstens een jaar in de onderneming tewerkgesteld zijn. Dit kan twee maal worden vernieuwd en het kan ook de vorm aannemen van deeltijds werk. Tijdens het ouderschapsverlof heeft de werknemer onder bepaalde voorwaarden recht op een 'complément de libre choix d'activité' dat maximum 552,11 € bedraagt. Vanaf het derde kind kan gedurende maximaal één jaar worden gekozen voor een 'complément optionnel de libre choix d'activité', indien de beroepsactiviteit volledig wordt onderbroken en dus niet wordt gekozen voor deeltijds werk.

Een wetsvoorstel tot hervorming van het moederschapsverlof is thans hangend in de Assemblée nationale. Dit voorstel beoogt een verlenging van dit verlof met behoud van loon. De president van zijn kant heeft zich uitgesproken voor een

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

inkrimping van het ouderschapsverlof in samenhang met een verloning ten belope van tweederde van het salaris. In een informatierapport van de Assemblée nationale van 7 juli 2009 werd eveneens een voorstel geformuleerd i.v.m. de hervorming van de 'complément de libre choix d'activité'. Terzake werd een onderzoek gevraagd door de 'Haut Conseil de la Famille' die een rapport uitbracht betreffende de hulp aan gezinnen met kinderen jonger dan drie jaar, evenals een nota betreffende de mogelijkheden tot hervorming van de 'Complément de libre choix d'activité'. Op 11 februari 2010 bracht deze instelling ook een advies uit daarover en over de opvang van jonge kinderen.

In Nederland worden het zwangerschaps- en bevallingsverlof, het kraamverlof en het ouderschapsverlof voornamelijk geregeld in de Wet arbeid en zorg. Het zwangerschaps- en bevallingsverlof bedraagt minstens 16 weken. Het kan worden opgenomen vanaf 6 weken vóór de vermoedelijke bevallingsdatum, het moet 4 weken voor de dag na de vermoedelijke bevallingsdatum. Na de bevalling heeft de moeder altijd recht op minstens 10 weken bevallingsverlof, ook al wordt de baby later geboren dan verwacht. Het bevallingsverlof kan vroeger worden afgebroken om weer aan het werk te gaan, maar 42 dagen verlof moeten verplicht worden opgenomen. Betrokkenen ontvangen een uitkering ter hoogte van hun salaris, mits een maximum dat is gebaseerd op het maximumdagloon. Er is ontslagbescherming tijdens de zwangerschap, tijdens het verlof en de eerste 6 weken na het bevallingsverlof.

Als de echtgenote of partner is bevallen, heeft de vader recht op 2 dagen kraamverlof. De werkgever betaalt het loon door. Wel kunnen andere afspraken worden gemaakt in een CAO of in een regeling binnen het bedrijf.

Ouderschapsverlof kan worden opgenomen als men de zorg draagt voor kinderen jonger dan 8 jaar. Per kind heeft elke werknemer één keer recht op ouderschapsverlof. Vanaf 1 januari 2009 is dit ouderschapsverlof verlengd van 13 naar 26 weken. Het principe is dat men één jaar lang de helft van de werkweek werkt. Het ouderschapsverlof kan ook worden gespreid, zodat b.v. voltijds verlof mogelijk is. Het ouderschapsverlof wordt niet vergoed, tenzij in een CAO of in aanvullende arbeidsvoorwaarden anders is bepaald. Via de levensloopregeling kan men een deel van het brutosalaris sparen. Dit spaargeld kan worden gebruikt voor ouderschapsverlof. Als dit gebeurt, kan een ouderschapsverlofkorting worden bekomen op de te betalen inkomstenbelasting. Vanaf 2009 is deze ouderschapsverlofkorting ook mogelijk als men niet deelneemt aan de levensloopregeling. Bij voltijds verlof is dit ongeveer 650 euro/maand. De werkgever kan ouderschapsverlof volgens de standaardregeling niet weigeren.

In november 2008 heeft de regering de 'Beleidsverkenning modernisering regelingen voor verlof en arbeidstijden' (Stuk TK 26.447, nr. 42) aan de Tweede Kamer voorgelegd. In dit verband was er o.m. het eindrapport 'Gebruik en betekenis van verlofregelingen'. Het kabinet nam zich voor sociale partners en andere maatschappelijke organisaties te consulteren over de in de notitie naar voor gebrachte ideeën i.v.m. een aanpassing van de bestaande arbeid- en zorgregelingen. In oktober 2009 presenteerde het kabinet zijn visie voor de uitwerking van de thema's uit de voormelde beleidsverkenning (Stuk TK 26.447, nr. 45). Algemeen wordt gesteld dat verlofregelingen geen structurele oplossing

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

bieden voor de combinatie arbeid en zorg. Dergelijke structurele oplossingen zijn eerder te vinden in de flexibiliteit van arbeidspatronen. Uit de voormelde nota blijkt verder een noodzaak tot flexibilisering van het ouderschapsverlof, wat de regering wenst uit te werken in een wetsvoorstel tot wijziging van de wet arbeid en zorg. Tenslotte kan worden aangestipt dat er in 2007 een initiatiefwetsvoorstel werd ingediend door Groenlinks om het kraamverlof van 2 dagen uit te breiden tot een vaderverlof van 2 weken. Op vraag van de indieners werd de behandeling van dit wetsvoorstel in 2008 geschorst, omdat zij zich wilden beraden over een nota van wijziging. Deze nota werd neergelegd in februari 2010. Hierbij wordt het vaderverlof omgedoopt tot babyverlof met een duur van 1 week en wordt voorzien in een recht op uitkering (geen loon).

In Duitsland zijn de belangrijkste wettelijke bepalingen inzake het moederschapsverlof opgenomen in het 'Mutterschutzgesetz', en die inzake het ouderschapsverlof in het 'Bundeselterngeld- und Elternzeitgesetz'.

Het moederschapsverlof bedraagt 14 weken : 6 weken vóór en 8 weken na de bevalling. Vrouwen die aangesloten zijn bij een wettelijke ziektekas en aan de gestelde voorwaarden voldoen, ontvangen een dagvergoeding van maximaal 13 euro. Ligt het nettoloon van betrokkene hoger, dan dient de werkgever een toeslag te betalen.

Per 1 januari 2007 trad een nieuwe regeling in werking inzake het ouderschapsverlof. Voor alle sedert die datum geboren kinderen werd het 'Elterngeld' ingevoerd in de plaats van het 'Erziehungsgeld'. Doelstellingen van het 'Elterngeld' (betaald ouderschapsverlof) zijn o.m. aan de ouders een financiële zekerheid verschaffen waardoor ze de zorg voor hun kind tijdens de eerste levensmaanden zelf kunnen opnemen, positieve prikkels geven tot terugkeer op de arbeidsmarkt eens de voordelen voorbij zijn, vaders ertoe aanzetten verlof op te nemen en het ouderschap inzonderheid voor werkende vrouwen aantrekkelijker maken, zodat het geboortecijfer stijgt.

Het 'Elterngeld' wordt toegekend aan ouders die hun beroepsactiviteit onderbreken of verminderen (deeltijds werk). Het bedraagt 67% van het beroepsinkomen met een minimum van 300 euro en een maximum van 1800 euro. Voor lage inkomens geldt een bijzondere regeling. De vergoeding kan gedurende de eerste 14 levensmaanden van het kind worden toegekend, met dien verstande dat één ouder hoogstens 12 maanden voor zijn rekening neemt en de andere minstens twee. Voor het overige kunnen de ouders de maanden onderling vrij verdelen. De ouderschapsvergoeding kan ook over het dubbele aantal maanden worden uitbetaald, indien de totale kostprijs dezelfde blijft. Zo kan één persoon gedurende 24 maanden de helft van het normaal voorziene maandbedrag ontvangen. Verder is er ook nog onbetaald ouderschapsverlof mogelijk voor beide ouders, en dit tot het einde van het derde levensjaar van het kind. Een deel van het verlof, tot maximaal 12 maanden, kan worden opgenomen tussen de derde en de achtste verjaardag van het kind, indien de werkgever hiermee instemt. Sedert de hervorming van 2007 is het aantal vaders dat ouderschapsverlof opneemt, gestegen.

In de Bundesrat werd een voorstel neergelegd tot vereenvoudiging van de administratieve afhandeling voor de toekenning van de ouderschapsvergoeding.

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

Het betreft voornamelijk de vereenvoudiging van de inkomensvaststelling, maar de grote principes blijven behouden.

Een vaderschapsverlof bestaat niet in Duitsland.

In het Verenigd Koninkrijk zijn de belangrijkste bepalingen i.v.m. het recht op moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof opgenomen in de Employment Rights Act, de Work and Families Act 2006, de Maternity and Parental Leave etc. Regulations 1999 en de Paternity and Adoption Leave Regulations 2002. Alle werknemers hebben recht op maximum 52 weken moederschapsverlof. Dit verlof kan opgenomen worden vanaf het begin van de elfde week vóór de voorziene geboortedatum. De meeste werknemers hebben recht op een Statutory Maternity Pay, hetzij een moederschapsuitkering die door de werkgever wordt betaald maar die geheel of gedeeltelijk door de overheid wordt terugbetaald.

De eerste 6 weken bedraagt deze uitkering 90% van het gemiddelde loon (zonder begrenzing), gedurende de 33 daaropvolgende weken bedraagt zij hetzij 90% van het loon, hetzij 117,18£ (het laagste van deze twee bedragen). De laatste 13 weken zijn onbetaald. Om aanspraak te kunnen maken op deze uitkering moet men een bepaald salarisniveau halen en moet men op het moment van de 15^e week vóór de geplande geboortedatum gedurende minstens 26 weken ononderbroken tewerkgesteld geweest zijn bij dezelfde werkgever. Werknemers met een laag inkomen die niet in aanmerking komen voor deze uitkering kunnen, mits ze aan bepaalde voorwaarden voldoen, gedurende maximaal 39 weken een moederschapsuitkering (Maternity Allowance) van de overheid ontvangen. Vaders en partners van de moeder van het kind hebben recht op 2 weken vaderschapsverlof. Indien hun loon hoog genoeg is, hebben zij tijdens deze periode recht op een Statutory Paternity Pay. Werknemers die niet voor deze uitkering in aanmerking komen kunnen gedurende deze periode beroep doen op Income Support. In 2006 werd de Work and Families Act bekrachtigd, maar deze wet is nog niet volledig in werking getreden. Artikel 1 van deze wet, dat een uitbreiding van het recht op moederschapsuitkering tot 52 weken voorziet, zal in principe op 1 april 2010 in werking treden. Werkende vaders zouden ook de mogelijkheid krijgen om de laatste zes maanden van het moederschapsverlof over te nemen van de moeder.

In de loop van de eerste 5 jaar na de geboorte van een kind hebben ouders recht op 13 weken onbetaald ouderschapsverlof. Gedurende de periode tussen de geboorte en het achttiende levensjaar van een gehandicapt kind hebben de ouders recht op 18 weken verlof. De Sex Discrimination Act waakt erover dat vrouwen op het werk niet gediscrimineerd zouden worden omwille van een zwangerschap of moederschapsverlof.

In Denemarken zijn sedert 3 juli 2006 de meeste bepalingen m.b.t. de diverse soorten ouderschapsverlof opgenomen in de Maternity, Paternity and Parental Leave and Benefit Act. Het moederschapsverlof bedraagt 18 weken, waarvan er 4 weken opgenomen dienen te worden vóór de geboorte, en 14 weken na de geboorte.

De vader heeft recht op 2 weken vaderschapsverlof, die aan hem voorbehouden zijn, en die opgenomen moeten worden in de loop van de eerste 14 weken na de

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

geboorte. Tot aan de leeftijd van 48 weken kunnen de ouders in totaal 32 weken ouderschapsverlof nemen, die zij onderling kunnen verdelen. Tijdens deze verloven kunnen de ouders, onder bepaalde voorwaarden, aanspraak maken op een werkloosheidsuitkering, maar de meeste Deense werknemers ontvangen hun volledige loon (geplafonneerd tot 100 euro brutoloon/werkdag), omdat dit zo voorzien is in de meeste collectieve arbeidsovereenkomsten. In 1994 werd de mogelijkheid ingevoerd om gedurende langere tijd verlof te nemen om voor een kind te zorgen. Ouders met kinderen van 0 tot 8 jaar kunnen tussen 8 en 52 weken verlof nemen, die zij eveneens onderling kunnen verdelen. Tijdens dit verlof hebben de ouders recht op een uitkering die tot 60% bedraagt van de hoogste werkloosheidsuitkering. Het verlof kan eventueel wel verlengd worden wanneer men genoeg neemt met een lagere uitkering, en het kan ook uitgesteld worden tot een latere datum. De toegestane verlofperiode is dezelfde bij de geboorte van één kind als bij de geboorte van een meerling. De Equal Treatment Act bevat een aantal bepalingen tegen discriminatie op grond van zwangerschap, moederschap en kind-gerelateerde verloven.

In Zweden werden de Europese richtlijnen m.b.t. zwangerschap en ouderschapsverlof o.a. geïmplementeerd door de *Parental Leave Act*. Deze wet bepaalt de rechten van de werknemers t.o.v. hun werkgever m.b.t. onbetaald ouderschapsverlof. Deze wetgeving is nauw verbonden met de regels inzake zwangerschaps- en ouderschapsuitkeringen, die opgenomen zijn in de *National Insurance Act*. De *Parental Leave Act* en de *Employment Protection Act* werden onlangs gewijzigd, in die zin dat de bescherming van werknemers tegen ontslag aanzienlijk uitgebreid werd. Een werknemer met ouderschapsverlof kan niet effectief ontslagen worden tijdens dit verlof, maar pas aan het eind ervan.

De opzegtermijn begint pas te lopen op het moment dat de werknemer opnieuw aan het werk is (of opnieuw aan het werk zou moeten zijn). Discriminerend ontslag omwille van zwangerschap of moederschap is ook verboden door de *Equal Opportunities Act*. Werkneemsters hebben recht op 14 weken moederschapsverlof, waarvan er verplicht twee weken net vóór of na de geboorte opgenomen moeten worden.

Verder hebben werknemers het recht om voltijds verlof te nemen totdat het kind 18 maanden oud is en om, indien ze dit wensen, tot aan de leeftijd van acht jaar, minder uren te werken. Vaders mogen een vaderschapsverlof van maximum 10 dagen opnemen binnen de 60 dagen nadat het kind na de geboorte thuis is gekomen.

Dit verlof is onbetaald, maar dit wordt gedeeltelijk opgevangen door een uitkering door het Zweedse Instituut voor Sociale Zekerheid. Tijdens de eerste 390 dagen van het ouderschapsverlof ontvangen de ouders een uitkering ten belope van de ziekteuitkering, en vervolgens gedurende 90 dagen een minimumuitkering van 180 SEK/dag. Personen die geen aanspraak kunnen maken op de ziekteverzekering ontvangen eveneens dit minimumbedrag gedurende deze volledige periode. Het totaal aantal dagen gedurende dewelke ouders aanspraak kunnen maken op een uitkering voor ouderschapsverlof na een geboorte bedraagt 480 dagen, waarvan er 60 exclusief voorbehouden zijn aan elke ouder.

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

In Finland zijn de bepalingen m.b.t. familiaal gerelateerde verloven opgenomen in hoofdstuk 4 van de *Employment Contracts Act*. De regels m.b.t. de daarmee verband houdende uitkeringen zijn opgenomen in de *Sickness Insurance Act*. Vrouwen hebben recht op 105 dagen betaald moederschapsverlof. Dit verlof moet opgestart worden tussen de 50^e en de 30^e dag vóór de geplande geboortedatum. De exacte datum kan vrij gekozen worden. Gedurende de eerste 56 dagen van dit verlof ontvangen de werkneemsters een bedrag ten belope van 90% van hun loon, voor zover dit loon niet hoger is dan 49.004 euro. Werkneemsters die een hoger loon verdienen, ontvangen een lager percentage. Na deze periode van 56 dagen ontvangen zij nog 70% van het loon (of een lager percentage indien dit loon 31.850 euro overschrijdt).

Niet-werkende moeders of moeders met een zeer laag loon ontvangen een vast bedrag (551 euro/maand).

Moeders die op hun werkplek blootgesteld worden aan chemische stoffen, straling of besmettelijke ziekten, die bedreigend worden geacht voor het kind of het verloop van de zwangerschap, en aan wie men geen alternatief werk kan bieden, hebben recht op een bijzondere moederschapsuitkering. Het ouderschapsverlof, dat volgt op het moederschapsverlof, duurt 158 dagen. Het moederschaps- en ouderschapsverlof samen duren dus in totaal 263 dagen. Bij meervoudige geboortes wordt het verlof verlengd met 60 werkdagen per bijkomend kind. De ouders mogen onderling kiezen wie van hen de ouderschapsuitkering ontvangt. Vaders mogen maximum 18 dagen vaderschapsverlof nemen, tijdens hetwelk zij, mits ze aan bepaalde voorwaarden voldoen, een vaderschapsuitkering ontvangen. Dit verlof kan tot een maand verlengd worden indien de vader gedurende de 2 laatste weken verlof neemt om voor het kind te zorgen (de zogenaamde 'daddy month').

De ouders kunnen er ook voor kiezen om beide een deel van de ouderschapsuitkering te ontvangen en allebei deeltijds te werken. Ondanks alle maatregelen om vaders aan te moedigen om ook ouderschapsverlof op te nemen wordt 96% van de uitkeringen uitbetaald aan moeders.

R. Van Nieuwenborgh

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

EUROPESE UNIE

Wetgeving

Richtlijn van de Raad 96/34/EG van 3 juni 1996 betreffende de door de UNICE, het CEEP en het EVV gesloten raamovereenkomst inzake ouderschapsverlof

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1996L0034:19980205:NL:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1996L0034:19980205:NL:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1996L0034:19980205:NL:PDF)

Richtlijn van de Raad 92/85/EEG van 19 oktober 1992 inzake de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0085:20070627:NL:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0085:20070627:NL:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0085:20070627:NL:PDF)

Richtlijn van de Raad 76/207/EEG van 9 februari 1976 betreffende de tenuitvoerlegging van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen ten aanzien van de toegang tot het arbeidsproces, de beroepsopleiding en de promotiekansen en ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1976L0207:20021005:NL:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1976L0207:20021005:NL:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1976L0207:20021005:NL:PDF)

Documenten

Voorstel voor een richtlijn van de Raad van 30 juli 2009 tot uitvoering van de door BUSINESSEUROPE, UEAPME, het CEEP en het EVV gesloten herziene raamovereenkomst inzake ouderschapsverlof en tot intrekking van richtlijn 96/34/EG (COM(2009) 410 def)

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0410:FIN:NL:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0410:FIN:NL:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0410:FIN:NL:PDF)
http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=198504

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad van 3 oktober 2008 tot wijziging van de richtlijn 92/85/EEG van de Raad inzake de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie (COM(2008) 637 def)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0637:FIN:NL:PDF>
http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nl&DosId=197460

Meer steun voor het combineren van beroep, privéleven en gezinsleven (COM(2008) 635 def)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2008:0635:FIN:NL:PDF>

Impact assessment report accompanying the proposal for a directive amending council directive 92/85/CE (SEC(2008)2526)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2008:2596:FIN:EN:PDF>

Samenvatting van de effectbeoordeling (SEC (2008) 2595 def)

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=SEC:2008:2595:FIN:NL:PDF>

Rechtsleer

Chronique internationale de l'IRES n°117- mars 2009.

Congés de maternité, congés parentaux: de nouvelles directives en vue

<http://www.politiquessociales.net/IMG/pdf/C117-6.pdf>

Links

Europese Commissie. Werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen.

Reconciliation of professional, private and family life

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=420&intPageId=581&langId=nl>

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=681&newsId=402&furtherNews=yes>

Europese Commissie. Werkgelegenheid, sociale zaken en gelijke kansen.

Parental leave can help Europe strike better work-life balance

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=370&langId=nl&featuresId=96&furtherFeatures=yes>

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

BELGIË

Wetgeving

Moederschapsverlof

Artikels 39 tem 44 van de arbeidswet van 16 maart 1971

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1971031602&table_name=wet

Koninklijk besluit van 14 april 2009 tot uitvoering van de arbeidswet van 16 maart 1971

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2009041417&table_name=wet

Koninklijk besluit van 17 oktober 1994 betreffende de omzetting van het moederschapsverlof in vaderschapsverlof bij overlijden of hospitalisatie van de moeder

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1994101730&table_name=wet

Artikels 111 tem 117 van de gecoördineerde wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1994071438&table_name=wet

Artikels 216 tem 223 van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1996070337&table_name=wet

Artikels 45 tem 52ter van de verordening tot uitvoering van artikel 80,5° van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1997041639&table_name=wet

Vaderschapsverlof

Artikel 30§2 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1978070301&table_name=wet

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

Artikel 223bis van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1996070337&table_name=wet

Artikels 52quinquies en 52sexies van de verordening van 16 april 1997 tot uitvoering van artikel 80,5° van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1997041639&table_name=wet

Ouderschapsverlof

Collectieve arbeidsovereenkomst nr 64 van 29 april 1997 tot instelling van een recht op ouderschapsverlof

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1997042940&table_name=wet

Koninklijk besluit van 29 oktober 1997 tot invoering van een recht op ouderschapsverlof in het kader van de onderbreking van de beroepsloopbaan

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1997102933&table_name=wet

Artikels 100 tem 107 van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1985012230&table_name=wet

Koninklijk besluit van 2 januari 1991 betreffende de toekenning van onderbrekingsuitkeringen

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1991010240&table_name=wet

Parlementaire stukken

Algemeen

Verslag van de Senaat van 14 januari 2009 betreffende de evaluatie van de thematische verlopen

<http://www.senate.be/www/webdriver?MItabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67110643>

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

Moederschapsverlof

Wetsvoorstel van 17 juli 2009 tot wijziging van de wetgeving wat de flexibele opname van zwangerschapsverlof bij arbeidsongeschiktheid betreft

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/2124/52K2124001.pdf>

Wetsvoorstel van 16 december 2008 tot wijziging van artikel 39 van de Arbeidswet van 16 maart 1971 inzake het verplicht opnemen van moederschapsrust

<http://www.senate.be/www/webdriver?MITabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67110586>

Wetsvoorstel van 19 maart 2008 tot wijziging van artikel 39 van de arbeidswet van 16 maart 1971 en van artikel 114 van de gecoördineerde wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen met het oog op de verlenging van het moederschapsverlof

<http://www.senate.be/www/webdriver?MITabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67109710>

Wetsvoorstel van 7 maart 2008 houdende wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971 met het oog op het verbeteren van de moederschapsbescherming

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/0950/52K0950001.pdf>

Wetsvoorstel van 7 maart 2008 tot wijziging van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen met het oog op het verbeteren van de moederschapsbescherming

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/0949/52K0949001.pdf>

Wetsvoorstel van 4 maart 2008 tot wijziging van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen teneinde tijdens het moederschapsverlof de uitoefening van bepaalde activiteiten toe te staan

<http://www.senate.be/www/webdriver?MITabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67109623>

Wetsvoorstel van 20 december 2007 tot wijziging van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen teneinde tijdens het moederschapsverlof de uitoefening van bepaalde activiteiten toe te staan

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/0631/52K0631001.pdf>

Wetsvoorstel van 19 december 2007 tot uitbreiding van het bevallingsverlof

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/0599/52K0599001.pdf>

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

Wetsvoorstel van 6 november 2007 tot wijziging van de arbeidswet van 16 maart 1971 en van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994 teneinde het zwangerschapsverlof te verlengen voor vrouwen die vroegtijdig van twee of meer kinderen bevallen

<http://www.senate.be/www/webdriver?MITabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67109240>

Wetsvoorstel van 9 oktober 2007 tot wijziging van artikel 115 van de wet van 14 juli 1994 betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen teneinde tijdens het moederschapsverlof de uitoefening van bepaalde activiteiten toe te staan

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/0184/52K0184001.pdf>

Wetsvoorstel van 23 augustus 2007 tot wijziging van artikel 39 van de arbeidswet van 16 maart 1971

<http://www.senate.be/www/webdriver?MITabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67109013>

Vaderschapsverlof

Wetsvoorstel van 19 december 2008 tot verlenging en versoepeling van het vaderschapsverlof

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1697/52K1697001.pdf>

Wetsvoorstel van 26 november 2008 tot wijziging van de wetgeving met het oog op het geslachtsneutraal maken van het vaderschapsverlof

<http://www.senate.be/www/webdriver?MITabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67110469>

Wetsvoorstel van 5 november 2008 tot wijziging van artikel 30 van de wet van 3 juli 1978 teneinde de discriminatie jegens homoparen inzake het recht op verlof bij de geboorte van een kind weg te werken

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1542/52K1542001.pdf>

Wetsvoorstel van 4 november 2008 tot wijziging van de wetgeving met het oog op het geslachtsneutraal maken van het vaderschapsverlof

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1533/52K1533001.pdf>

Wetsvoorstel van 24 oktober 2008 tot wijziging van de wetgeving betreffende het vaderschapsverlof wat de uitbreiding van de duur en de ontslagbescherming betreft

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1518/52K1518001.pdf>

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

Wetsvoorstel van 17 juli 2008 tot wijziging van de wetgeving betreffende de arbeidsovereenkomst wat het vaderschapsverlof voor meelouders betreft

<http://www.senate.be/www/webdriver?MItabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67110194>

Wetsvoorstel van 2 juli 2008 tot wijziging van de wetgeving betreffende de arbeidsovereenkomst wat het vaderschapsverlof voor meelouders betreft

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1306/52K1306001.pdf>

Wetsvoorstel van 22 mei 2008 tot wijziging van de wetgeving inzake het vaderschapsverlof wat de duur van het verlof betreft

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1183/52K1183001.pdf>

Wetsvoorstel van 19 maart 2008 tot wettelijke bescherming en tot uitbreiding van het recht op vaderschapsverlof

<http://www.senate.be/www/webdriver?MItabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67109711>

Wetsvoorstel van 22 november 2007 tot wijziging van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst wegens dienst op binnenschepen, teneinde het vaderschapsverlof open te stellen voor holebi's

<http://www.senate.be/www/webdriver?MItabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67109598>

Wetsvoorstel van 10 oktober 2007 tot wijziging van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, teneinde werkneemsters een recht op verlof toe te kennen bij de geboorte van het kind van een vrouw met wie zij zijn gehuwd of met wie zij samenwonen

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/0187/52K0187001.pdf>

Wetsvoorstel van 29 september 2007 tot uitbreiding van het recht op vaderschapsverlof bij vroeggeboorte

<http://www.senate.be/www/webdriver?MItabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67109069>

Wetsvoorstel van 12 juli 2007 tot wijziging van artikel 30 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten, wat het vaderschaps- en adoptieverlof betreft

<http://www.senate.be/www/webdriver?MItabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67108877>

Ouderschapsverlof

Wetsvoorstel van 13 november 2008 tot wijziging van de regelgeving betreffende het ouderschapsverlof wat het verlof voor alleenstaande ouders betreft

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1580/52K1580001.pdf>

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

Wetsvoorstel van 24 juli 2008 tot afschaffing van de beperkingen op de leeftijd van het gehandicapte kind inzake ouderschapsverlof

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1400/52K1400001.pdf>

Wetsvoorstel van 9 mei 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 oktober 1997 tot invoering van een recht op ouderschapsverlof in het kader van de onderbreking van de beroepsloopbaan voor wat betreft de modaliteiten van het verlof

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/1157/52K1157001.pdf>

Wetsvoorstel van 19 maart 2008 tot wijziging van de regelgeving inzake het recht op ouderschapsverlof, palliatief verlof en zorgverlof

<http://www.senate.be/www/webdriver?MITabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67109708>

Wetsvoorstel van 16 januari 2008 tot wijziging van het koninklijk besluit tot invoering van een recht op ouderschapsverlof in het kader van de beroepsloopbaan

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/0692/52K0692001.pdf>

Wetsvoorstel van 28 november 2007 tot uitbreiding van het recht op ouderschapsverlof

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/0464/52K0464001.pdf>

Wetsvoorstel van 27 november 2007 tot wijziging van de regelgeving inzake het recht op ouderschapsverlof, palliatief verlof en zorgverlof

<http://www.lachambre.be/FLWB/PDF/52/0441/52K0441001.pdf>

Wetsvoorstel van 11 oktober 2007 tot afschaffing van de beperkingen op de leeftijd van het gehandicapte kind inzake ouderschapsverlof

<http://www.senate.be/www/webdriver?MITabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67109119>

Wetsvoorstel van 29 september 2007 tot uitbreiding van het recht op ouderschapsverlof voor alleenstaande ouders

<http://www.senate.be/www/webdriver?MITabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67109072>

Wetsvoorstel van 29 september 2007 tot uitbreiding van het recht op ouderschapsverlof

<http://www.senate.be/www/webdriver?MITabObj=pdf&MIcolObj=pdf&MInamObj=pdfid&MItypeObj=application/pdf&MIvalObj=67109079>

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

Commentaar

Algemeen

<http://www.werk.belgie.be/WorkArea/showcontent.aspx?id=5570>

Moederschapsverlof

<http://www.werk.belgie.be/defaultTab.aspx?id=546>

http://www.belgium.be/nl/werk/loopbaanbeheer/verlof_en_loopbaanonderbrekin/gen/moederschapsverlof/

https://www.socialsecurity.be/CMS/nl/citizen/displayThema/private_life/PRITH_1/PRITH_1_1-1/PRITH_1_1_1/PRITH_1_1_1.xml

http://www.inami.fgov.be/citizen/nl/allowances/PRITH_1.htm

Vaderschapsverlof

<http://www.werk.belgie.be/defaultTab.aspx?id=554>

http://www.belgium.be/nl/werk/loopbaanbeheer/verlof_en_loopbaanonderbrekin/gen/vaderschapsverlof/

https://www.socialsecurity.be/CMS/nl/citizen/displayThema/private_life/PRITH_1/PRITH_1_2.xml

http://www.inami.fgov.be/citizen/nl/allowances/PRITH_1_2.htm

Ouderschapsverlof

<http://www.werk.belgie.be/defaultTab.aspx?id=547>

http://www.belgium.be/nl/werk/loopbaanbeheer/verlof_en_loopbaanonderbrekin/gen/tijds krediet_en_loopbaanonderbreking/ouderschapsverlof/index.jsp

http://www.rva.be/frames/Frameset.aspx?Path=D_opdracht_LBO/Regl/Werknemers/&Items=1/1/2&Language=NL

Documenten en verslagen

Verslag nr76 van de Nationale Arbeidsraad van 15 december 2009 betreffende de algemene evaluatie van de bestaande verlofstelsels

<http://www.cnt-nar.be/Rapport%20NL/Rapport%2076%20NL.pdf>

<http://www.cnt-nar.be/Rapport%20NL/Rapport%2076%20NL%20-%20bijlagen.pdf>

Parental leave in Belgium. Working paper DULBEA (2008)

http://www.ulb.ac.be/soco/pepsi/WP-DULBEA-8_24.pdf

Bibliotheek van het federaal Parlement
Moederschaps-, vaderschaps- en
ouderschapsverlof
dossier nr. 120 – 22.02.2010

FRANKRIJK

Wetgeving

Moederschapsverlof

Code du travail, art. L1225-17 tem L1225-28

http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=6B3F330D7350CDCDDA5D6F94BE6364C5.tpdjo14v_3?idSectionTA=LEGISCTA000006195592&cidTexte=LEGITEXT000006072050&dateTexte=20100125

Vaderschapsverlof

Code du travail, art. L1225-35 tem L. 1225-36

http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=6B3F330D7350CDCDDA5D6F94BE6364C5.tpdjo14v_3?idSectionTA=LEGISCTA000006189423&cidTexte=LEGITEXT000006072050&dateTexte=20100125

Ouderschapsverlof

Code du travail, art. L1225-47 tem L1225-60

http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=A23E4718DBFF7673FEFA1BF29AA46C38.tpdjo15v_2?idSectionTA=LEGISCTA000006195596&cidTexte=LEGITEXT000006072050&dateTexte=20100126

Vergoedingen

Code de la sécurité sociale, art. L331-1 en L331-3 tem L331-7

http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=0C098E0334932E089444F0BF53FBE078.tpdjo11v_1?idSectionTA=LEGISCTA000006173032&cidTexte=LEGITEXT000006073189&dateTexte=20100126
http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do;jsessionid=0C098E0334932E089444F0BF53FBE078.tpdjo11v_1?idSectionTA=LEGISCTA000006172598&cidTexte=LEGITEXT000006073189&dateTexte=20100126#

Bibliothèque van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

Parlementaire documenten

Informatieverslag

Rapport d'information déposé par la commission des affaires culturelles, familiales et sociales en conclusion des travaux d'une mission d'évaluation et de contrôle des lois de financement de la sécurité sociale sur la prestation d'accueil du jeune enfant (8 juillet 2009)

<http://www.assemblee-nationale.fr/13/pdf/rap-info/i1801.pdf>

Wetsvoorstel

Proposition de loi relative à la modernisation du congé de maternité en faveur de la protection de la santé des femmes et de l'égalité salariale et sur les conditions d'exercice de la parentalité (17 février 2009)

<http://www.assembleenationale.fr/13/pdf/propositions/pion1468.pdf>

Studies

Haut Conseil de la Famille, *Avis sur le complément de libre choix d'activité et l'accueil des jeunes enfants*, 11 février 2010

http://www.hcf-famille.fr//IMG/pdf/Avis_du_HCF_sur_le_CLCA_et_l_accueil_des_jeunes_enfants.pdf

Haut Conseil de la Famille, *Problématiques et voies de réformes du complément de libre choix d'activité*, 11 février 2010

http://www.hc-famille.fr//IMG/pdf/note_voies_de_reforme_CLCA_version_11_fevrier.pdf

Haut Conseil de la Famille, *Les aides apportées aux familles qui ont un enfant de moins de trois ans*, 2 décembre 2009

http://www.hcf-famille.fr/IMG/pdf/HCF_note_jeunes_enfants_V_du_03122009.pdf

Links

Moederschapsverlof

Le congé de maternité dans le secteur privé

<http://vosdroits.service-public.fr/F2265.xhtml>

Bibliotheek van het federaal Parlement
Moederschaps-, vaderschaps- en
ouderschapsverlof
dossier nr. 120 – 22.02.2010

Les indemnités des salariées en congé de maternité
<http://vosdroits.service-public.fr/F207.xhtml>

Vaderschapsverlof

Le congé de paternité dans le secteur privé
<http://vosdroits.service-public.fr/F2266.xhtml>
<http://vosdroits.service-public.fr/F3156.xhtml>

Les indemnités des salariés en congé de paternité
<http://vosdroits.service-public.fr/F242.xhtml>

Congé parental d'éducation

<http://vosdroits.service-public.fr/F2280.xhtml>
<http://vosdroits.service-public.fr/F2332.xhtml>

Bibliotheek van het federaal Parlement
Moederschaps-, vaderschaps- en
ouderschapsverlof
dossier nr. 120 – 22.02.2010

NEDERLAND

Wetgeving

Wet arbeid en zorg

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0013008/>

Parlementaire documenten

Arbeid en zorg. Stukken Tweede Kamer 26447, nr. 45, nr.44, nr. 42

<http://www.tweedekamer.nl>

Memo : informatie over gebruik en betekenis van verlofregelingen

http://docs.minszw.nl/pdf/35/2009/35_2009_3_12855.pdf

Gebruik en betekenis van verlofregelingen. Eindrapport uitgebracht in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. 17 juli 2008

http://docs.minszw.nl/pdf/129/2008/129_2008_3_12487.pdf

Voorstel van wet van de leden Halsema en Van Gent tot wijziging van de Wet arbeid en zorg.

Stukken Tweede Kamer 31071

<http://www.tweedekamer.nl>

Documentatie

Zwangerschaps- en bevallingsverlof

http://home.szw.nl/index.cfm?rubriek_id=391817&menu_item_id=13736&hoofd_menu_item_id=13825&rubriek_item=391909&set_id=2519

Kraamverlof

http://home.szw.nl/index.cfm?rubriek_id=391817&menu_item_id=13736&hoofd_menu_item_id=13825&rubriek_item=391909&set_id=2520

Ouderschapsverlof

http://home.szw.nl/index.cfm?rubriek_id=391817&menu_item_id=13736&hoofd_menu_item_id=13825&rubriek_item=391909&set_id=2517

Levensloopregeling

http://home.szw.nl/index.cfm?rubriek_id=391817&menu_item_id=13736&hoofd_menu_item_id=13825&rubriek_item=391909&set_id=2126

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

Les congés liés à la naissance d'un enfant. Octobre 2009

<http://www.senat.fr/lc/lc200/lc200.html>

Minder vrouwen aan de top door gezinsvriendelijk beleid. Me Judice, jaargang 2 , 19 oktober 2009

<http://www.mejudice.nl/artikel/290/minder-vrouwen-aan-de-top-door-gezinsvriendelijk-beleid>

Links

Verlof. Informatie over verlofregelingen voor werknemers.

Ministerie SZW, januari 2009.

<http://www.postbus51.nl/nl/home/publicaties/werk-en-loopbaan/verlofregelingen/algemene-informatie-verlofregelingen/verlof.html>

Emancipatiemonitor 2008

<http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/dossiers/vrouwen-en-mannen/publicaties/publicaties/archief/2009/emancipatie-2008-pub1.htm>

Ouderschapsverlof : gebruik en duur

<http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?DM=SLNL&PA=72022NED&D1=0-4&D2=a&D3=a&VW=T>

Streven naar het Scandinavische model? Effecten van ouderschapsverlof op de arbeidsmarktpositie van vrouwen. M. Versantvoort, 2008

<http://media.leidenuniv.nl/legacy/mv-2008-04.pdf>

Werkende gezinnen

<http://www.jeugdengazin.nl/onderwerpen/werkende-gezinnen/default.asp>

<http://www.jeugdengazin.nl/dossiers/werkende-gezinnen/werkende-gezinnen/verlofregelingen/>

Nota gezinsbeleid 2008 : de kracht van het gezin

<http://www.jeugdengazin.nl/notas/2008/nota-gezinsbeleid-2008.asp>

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

DUITSLAND

Wetgeving

Gesetz zum Schutz der erwerbstätigen Mutter

<http://www.gesetze-im-internet.de/muschg/index.html>

Gesetz zum Elterngeld und zur Elternzeit

<http://www.gesetze-im-internet.de/beeg/index.html>

Parlementaire documenten

Gesetzesantrag der Länder Bayern, Saarland : Entwurf eines Gesetzes zur Vereinfachung des Elterngeldvollzugs. BR Drucksache 884/09

<http://dipbt.bundestag.de/dip21/brd/2009/0884-09.pdf>

<http://dipbt.bundestag.de/dip21/brd/2008/0225-08.pdf>

Unterrichtung durch die Bundesregierung: Bericht über die Auswirkungen des Bundeselterngeld- und Elternzeitgesetzes sowie über die gegebenenfalls notwendige Weiterentwicklung. BT Drucksache 16/10770

<http://dipbt.bundestag.de/dip21/btd/16/107/1610770.pdf>

Commentaar

Les congés liés à la naissance d'un enfant. Octobre 2009

<http://www.senat.fr/lc/lc200/lc200.pdf>

Now daddy's changing diapers and mommy's making her career : evaluating a generous parental leave regulation using a natural experiment. October 2009

<http://www.politiquessociales.net/IMG/pdf/dp4500.pdf>

Das Mutterschaftsgeld

<http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/gleichstellung,did=33804.html>

Das Elterngeld

<http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/Service/rechner,did=76746.html>

Anspruchsvoraussetzungen und Höhe der Leistung

<http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/familie,did=116804.html>

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

Ziele des Elterngeldes und soziale Gerechtigkeit

<http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/familie,did=118202.html>

Die Elternzeit

<http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/Service/rechner,did=16318.html>

Links

Mutterschutz und Mutterschaftsgeld

<http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/Service/themen-lotse,thema=thema-mutterschutz-mutterschaftsgeld.html>

Elterngeld und Elternzeit

<http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/Service/Publikationen/publikationen,did=89272.html>

Evaluationsbericht Bundeselterngeld- und Elternzeitgesetz 2009

<http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/Service/Publikationen/publikationen,did=129496.html>

Evaluation des Gesetzes zum Elterngeld und zur Elternzeit. Endbericht 2008

<http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/Service/Publikationen/publikationen,did=113998.html>

Die Elternzeit

<http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/Service/themen-lotse,thema=thema-erziehungsgeld-elternzeit.html>

Das Elterngeld

<http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/Service/themen-lotse,thema=thema-elterngeld.html>

Familienwegweiser: Familie und Beruf

<http://www.familienwegweiser.de/wegweiser/stichwortverzeichnis,did=93330.html>

Elterngeld bei jungen Vätern immer beliebter

<http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/familie,did=132962.html>

Les réformes de la politique familiale en Allemagne : l'enjeu démographique
Octobre 2009

<http://www.ifri.org/?page=detail-contribution&id=5685>

Bibliotheek van het federaal Parlement
Moederschaps-, vaderschaps- en
ouderschapsverlof
dossier nr. 120 – 22.02.2010

Female labor supply and parental leave benefits : the causal effects of paying higher transfers for a shorter period of time. January 2009

<http://www.politiquessociales.net/IMG/pdf/dp3982.pdf>

Das Gesetz zum Elterngeld und zur Elternzeit im internationalen, insbesondere europäischen Vergleich (2008)

<http://www.bmfsfj.de/BMFSFJ/Service/Publikationen/publikationen,did=114020.html>

Parental leave benefit reform in Germany: costs and labour market outcomes of moving towards the Scandinavian model . October 2006

http://www.politiquessociales.net/IMG/pdf/The_Parental_Leave_Benefit_Reform_in_Germany.pdf

Bibliotheek van het federaal Parlement
Moederschaps-, vaderschaps- en
ouderschapsverlof
dossier nr. 120 – 22.02.2010

VERENIGD KONINKRIJK

Wetgeving

The Maternity and Parental Leave etc. and the Paternity and Adoption Leave (Amendment) Regulations 2008

http://www.opsi.gov.uk/si/si2008/uksi_20081966_en_1

Work and Families Act 2006

http://www.opsi.gov.uk/acts/acts2006/pdf/ukpga_20060018_en.pdf

The Paternity and Adoption Leave Regulations 2002

<http://www.opsi.gov.uk/si/si2002/20022788.htm>

The Maternity and Parental Leave etc. Regulations 1999

<http://www.opsi.gov.uk/SI/si1999/19993312.htm>

Employment Rights Act 1996

http://www.opsi.gov.uk/acts/acts1996/ukpga_19960018_en_1

Documentatie

MOSS, P., O'BRIEN, M., 'Employment relations research series n° 100: United Kingdom', International review of leave policies and related research, BERR, London, 2008

<http://www.berr.gov.uk/files/file47247.pdf>

FONG, B., HAYWARD, B., THORNTON, A., 'The third work-life balance employer survey: main findings', BERR, London, 2007

<http://www.berr.gov.uk/files/file42645.pdf>

Links

'Work and families: Tailored interactive guidance on employment rights', Directgov, London, 2010

<http://www.direct.gov.uk/en/Parents/Moneyandworkentitlements/WorkAndFamilies/index.htm>

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

'Employment in England: parental rights at work', Citizens Advice Bureau, London, 2010

http://www.adviceguide.org.uk/index/your_money/employment/parental_rights_at_work.htm#Paternityleave

'Council of Europe Family policy database', Council of Europe, Strasbourg, 2009

http://www.coe.int/t/dg3/familypolicy/database/default_en.asp

'Key characteristics of parental leave systems', OECD, Paris, 2009

<http://www.oecd.org/dataoecd/45/26/37864482.pdf>

'Use of childbirth-related leave by mothers and fathers', OECD, Paris, 2009

<http://www.oecd.org/dataoecd/53/57/41927348.pdf>

'Additional leave entitlements for working parents', OECD, Paris, 2009

<http://www.oecd.org/dataoecd/53/58/41927359.pdf>

'Pregnancy and work: what you need to know as an employee', BERR, London, 2009

<http://www.berr.gov.uk/files/file34285.pdf>

'Social protection social inclusion', European Commission, Brussels, 2009

http://ec.europa.eu/employment_social/missoc/db/public/compareTables.do

'Employment Law: Additional Paternity Leave & Pay On Its Way', Findlaw, 2009

<http://blogs.findlaw.com/solicitor/2009/09/employment-law-additional-paternity-leave-pay-on-its-way.html>

'Pregnancy', Working families, London, 2009

<http://www.workingfamilies.org.uk/images/Factsheets/factsheets%20091020/Pregnancy091020.pdf>

'Maternity leave and pay', Working families, London, 2009

http://www.workingfamilies.org.uk/images/Factsheets/factsheets%20091020/maternity_leave091020.pdf

'Fathers', Working families, London, 2009

<http://www.workingfamilies.org.uk/images/Factsheets/factsheets%20091020/fathers091020.pdf>

'After family leave', Working families, London, 2009

http://www.workingfamilies.org.uk/images/Factsheets/factsheets%20091020/after_maternity_leave091020.pdf

Bibliotheek van het federaal Parlement
Moederschaps-, vaderschaps- en
ouderschapsverlof
dossier nr. 120 – 22.02.2010

KALENKOSKI, C., RIBAR, D., STRATTON, L., 'The Influence of Wages on Parents' Allocations of Time to Child Care and Market Work in the United Kingdom', Institute for the study of labor, Bonn, 2006

http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=947456

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

DENEMARKEN

Documentatie

ROSTGAARD, T., 'Employment relations research series n° 100: Denmark', International review of leave policies and related research, BERR, London, 2008
<http://www.berr.gov.uk/files/file47247.pdf>

Links

'Council of Europe family policy database', Council of Europe, Strasbourg, 2009
http://www.coe.int/t/dg3/familypolicy/Source/3_3_1%20Maternity%20leave.pdf

'Key characteristics of parental leave systems', OECD, Paris, 2009
<http://www.oecd.org/dataoecd/45/26/37864482.pdf>

'Use of childbirth-related leave by mothers and fathers', OECD, Paris, 2009
<http://www.oecd.org/dataoecd/53/57/41927348.pdf>

'Additional leave entitlements for working parents', OECD, Paris, 2009
<http://www.oecd.org/dataoecd/53/58/41927359.pdf>

'Social protection social inclusion', European Commission, Brussels, 2009
http://ec.europa.eu/employment_social/missoc/db/public/compareTables.do

HAATAJA, A., 'Fathers' use of paternity and parental leave in the Nordic countries',
The Social Insurance Institution, Helsinki, 2009
http://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10250/8370/FathersLeaves_Nordic.pdf?sequence=1

NIELSEN, S., 'Causes and Consequences of a Father's Child Leave: Evidence from a Reform of Leave Schemes', Institute for the study of labor, Bonn, 2009
http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1434581

'Parental leave and child-care leave', The official website of Denmark, 2008
<http://www.denmark.dk/en/menu/About-Denmark/Government-politics/Politics/Social-Health-Policy/Parental-Leave-Childcare-Leave/>

RASMUSSEN, A., 'The Long-Term Effect on Children of Increasing the Length of Parents' Birth-Related Leave', Aarhus School of business, Aarhus, 2007
http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1027866

Bibliotheek van het federaal Parlement
Moederschaps-, vaderschaps- en
ouderschapsverlof
dossier nr. 120 – 22.02.2010

'Report on pregnancy, maternity, parental and paternity rights', Commission's network of legal experts in the fields of employment, social affairs and equality between men and women, Brussels, 2007

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=1778&langId=en>

'Status report on the work-life balance in Denmark', KVINFO, Copenhagen, 2007

<http://www.kvinfo.dk/side/674/article/67/>

DATTA GUPTA, N., SMITH, N., VERNER, M., 'Child care and parental leave in the Nordic countries: a model to aspire to?', Social science research network, Aarhus, 2006

http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=890298

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

ZWEDEN

Documentatie

CHRONHOLM, L., HAAS, L., HWANG, P., 'Employment relations research series n° 100: Sweden', International review of leave policies and related research, BERR, London, 2008

<http://www.berr.gov.uk/files/file47247.pdf>

HAAS, L., HWANG, P., 'Making fatherhood visible at work : trends in corporate support for fathers taking parental leave in Sweden', International review of leave policies and related research, BERR, London, 2008

<http://www.berr.gov.uk/files/file47247.pdf>

Links

'Swedish dads steer clear of paternity leave', The Local, Stockholm, 2010

<http://www.thelocal.se/10420/20080312>

'Maternity leave', Eurofound, Dublin, 2009

<http://www.eurofound.europa.eu/emire/SWEDEN/ANCHOR-MAMMALEDIGHET-SE.htm>

'Council of Europe family policy database', Council of Europe, Strasbourg, 2009

http://www.coe.int/t/dg3/familypolicy/database/default_en.asp

'Social protection social inclusion', European Commission, Brussels, 2009

http://ec.europa.eu/employment_social/missoc/db/public/compareTables.do

HAATAJA, A., 'Fathers' use of paternity and parental leave in the Nordic countries,

The Social Insurance Institution', Helsinki, 2009

http://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10250/8370/FathersLeaves_Nordic.pdf?sequence=1

'Key characteristics of parental leave systems', OECD, Paris, 2009

<http://www.oecd.org/dataoecd/45/26/37864482.pdf>

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

'Use of childbirth-related leave by mothers and fathers', OECD, Paris, 2009
<http://www.oecd.org/dataoecd/53/57/41927348.pdf>

'Additional leave entitlements for working parents', OECD, Paris, 2009
<http://www.oecd.org/dataoecd/53/58/41927359.pdf>

ERIKSSON, R., NERMO, M., 'Care for sick children as a proxy for gender equality in the family', Swedish Institute for social research, Stockholm, 2008
<http://www.sofi.su.se/content/1/c6/03/09/74/WP08no1.pdf>

'Sahlin pushes for more paternity leave', The Local, Stockholm, 2008
<http://www.thelocal.se/10414/20080311/>

'Report on pregnancy, maternity, parental and paternity rights', Commission's network of legal experts in the fields of employment, social affairs and equality between men and women, Brussels, 2007
<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=1778&langId=en>

DATTA GUPTA, N., SMITH, N., VERNER, M., 'Child care and parental leave in the Nordic countries: a model to aspire to?', Social science research network, Aarhus, 2006
http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=890298

HOEM, J., 'Why does Sweden have such high fertility?', Max Planck Institute for Demographic Research, Rostock, 2005
<http://www.demogr.mpg.de/Papers/Working/wp-2005-009.pdf>

DUVANDER, A., FERRARINI, T., THALBERG, S., 'Swedish parental leave and gender equality', Institute for future studies, Stockholm, 2005
[http://www.framtidsstudier.se/filebank/files/20051201\\$134956\\$fil\\$U8YIJLRAaC7u4FV7gUmy.pdf](http://www.framtidsstudier.se/filebank/files/20051201$134956$fil$U8YIJLRAaC7u4FV7gUmy.pdf)

EKBERG, J., ERIKSSON, R., FRIEBEL, G., 'Parental leave, a policy evaluation of the Swedish "daddy-month" reform, Institute for the study of labor, Bonn, 2005
<http://ftp.iza.org/dp1617.pdf>

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

FINLAND

Documentatie

'Maternity allowance', Kela, Helsinki, 2009

<http://www.kela.fi/in/internet/english.nsf/NET/081101125811EH?OpenDocument>

'Paternity allowance during the paternity leave', Kela, Helsinki, 2008

<http://www.kela.fi/in/internet/english.nsf/NET/180708132828HS?OpenDocument>

'Parental allowance for the mother or the father', Kela, Helsinki, 2008

<http://www.kela.fi/in/internet/english.nsf/NET/180708132935HS?OpenDocument>

'Daddy month', Kela, Helsinki, 2008

<http://www.kela.fi/in/internet/english.nsf/NET/210708145722HS?OpenDocument>

Minna Salmi, Johanna Lammi-Taskula and Pentti Takala, 'Employment relations research series n° 100: Finland', International review of leave policies and related research, BERR, London, 2008

<http://www.berr.gov.uk/files/file47247.pdf>

LAMMI-TASKULA, J., 'Parental leave for fathers? Gendered conceptions and practices in families with young children in Finland', Stakes, Vaajakoski, 2007

<http://acta.uta.fi/pdf/978-951-44-7122-3.pdf>

Links

'Key characteristics of parental leave systems', OECD, Paris, 2009

<http://www.oecd.org/dataoecd/45/26/37864482.pdf>

'Council of Europe family policy database', Council of Europe, Strasbourg, 2009

http://www.coe.int/t/dg3/familypolicy/Source/3_3_1%20Maternity%20leave.pdf

'Use of childbirth-related leave by mothers and fathers', OECD, Paris, 2009

<http://www.oecd.org/dataoecd/53/57/41927348.pdf>

'Additional leave entitlements for working parents', OECD, Paris, 2009

<http://www.oecd.org/dataoecd/53/58/41927359.pdf>

'Social protection social inclusion', European Commission, Brussels, 2009

http://ec.europa.eu/employment_social/missoc/db/public/compareTables.do

Bibliotheek van het federaal Parlement
Moederschaps-, vaderschaps- en
ouderschapsverlof
dossier nr. 120 – 22.02.2010

HAATAJA, A., 'Fathers' use of paternity and parental leave in the Nordic countries',

The Social Insurance Institution, Helsinki, 2009

http://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10250/8370/FathersLeaves_Nordic.pdf?sequence=1

'Finland proposes non-transferable parental leave', Icenews, 2008

<http://www.icenews.is/index.php/2008/03/16/finland-proposes-non-transferable-parental-leave/>

'Family leaves – a matter for both parents', Ministry of Labour, Helsinki, 2007

http://www.mol.fi/mol/en/99_pdf/en/92_brochures/family_leaves_2006.pdf

'Report on pregnancy, maternity, parental and paternity rights', Commission's network of legal experts in the fields of employment, social affairs and equality between men and women, Brussels, 2007

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=1778&langId=en>

DATTA GUPTA, N., SMITH, N., VERNER, M., 'Child care and parental leave in the Nordic countries: a model to aspire to?', Social science research network, Aarhus, 2006

http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=890298

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

VERGELIJKEND RECHT

Sénat français. Les congés liés à la naissance d'un enfant (2009)

<http://www.senat.fr/noticerap/2009/lc200-notice.html>

Commission européenne. Egalité des genres (2009)

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=641&langId=fr&moreDocuments=yes>

Council of Europe. Family policy database (2009)

http://www.coe.int/t/dg3/familypolicy/database/default_en.asp

OECD family database (2009)

http://www.oecd.org/document/4/0,3343,en_2649_34819_37836996_1_1_1_1,00.html

La base de données de l'OCDE sur la famille

http://www.oecd.org/document/4/0,3343,fr_2649_34819_40543545_1_1_1_1,00.html

<http://www.oecd.org/dataoecd/43/15/41166325.pdf>

Center for economic and policy research. Parental leave policies in 21 countries. Assessing generosity and gender equality (june 2009)

http://www.cepr.net/documents/publications/parental_2008_09.pdf

Center for economic and policy research. A detailed look at parental leave policies in 21 OECD countries (2008)

<http://www.lisproject.org/publications/parentwork/parentleavedetails.pdf>

International review of leave policies and related research (2008)

<http://www.berr.gov.uk/files/file47247.pdf>

Legal approaches to some aspects of the reconciliation of work, private and family life in thirty European countries (European network of legal experts in the field of gender equality) (2008)

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=1774&langId=en>

Report in pregnancy, maternity, parental and paternity rights (Commission's network of legal experts in the fields of employment, social affairs and equality between men and women) (2007)

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=1778&langId=en>

Bibliotheek van het federaal Parlement
Moederschaps-, vaderschaps- en
ouderschapsverlof
dossier nr. 120 – 22.02.2010

BIBLIOGRAFISCHE REFERENTIES

Europese Unie

BLANPAIN, Roger, Europees arbeidsrecht, Die Keure, Brugge, 2009, p. 369-374, p. 418-424

VELDMAN, A.G., "Europees recht. Uitbreiding ouderschapsverlof", *Tijdschrift Recht en Arbeid*, 2009, afl. 11, p. 26-28

België

Moederschapsverlof

VAN EECKHOUTTE, Willy, *Sociaal Compendium Arbeidsrecht 2009-2010*, Kluwer, Mechelen, 2009, p. 1156-1166

VAN EECKHOUTTE, Willy, *Sociaal Compendium Sociale Zekerheidsrecht 2009-2010*, Kluwer, Mechelen, 2009, p. 1097-1105

VERBRUGGE, Francis, "Le congé de maternité. Nouveautés et situations particulières", *Orientations*, 2009, n° 4, p. 9-17

LAFFINEUR, Constant, RUCHAT, Emmanuel, "La maternité", *Orientations*, 2008, n° 8, p. 16-25

Vaderschapsverlof

VAN EECKHOUTTE, Willy, *Sociaal Compendium Arbeidsrecht 2009-2010*, Kluwer, Mechelen, 2009, p. 1700

VAN EECKHOUTTE, Willy, *Sociaal Compendium Sociale Zekerheidsrecht 2009-2010*, Kluwer, Mechelen, 2009, p. 1107-1111

Ouderschapsverlof

VAN EECKHOUTTE, Willy, *Sociaal Compendium Arbeidsrecht 2009-2010*, Kluwer, Mechelen, 2009, p. 1832-1842

Bibliotheek van het federaal Parlement

Moederschaps-, vaderschaps- en ouderschapsverlof

dossier nr. 120 – 22.02.2010

VANDERSCHAEGHE, Ann, "Ouderschapsverlof opnemen : 2 mogelijke manieren, 2 diverse situaties", *ADVO*, afl. 126, *Sociaal recht*, nr. 21, Kluwer, Mechelen, mei 2008, p. 1-29

Frankrijk

PELISSIER, Jean, SUPLOT, Alain, JEAMMAUD, Antoine, *Droit du travail*, 24e édition, Dalloz, Paris, 2008, p. 499-512, p. 926-928

DUPEYROUX, Jean-Jacques, *Droit de la sécurité sociale*, 16e édition, Dalloz, Paris, 2008, p. 553-558

Nederland

HOUWERZIJL, M.S., "Verlof voor vaders : waarom en wanneer ?", *SMA*, 2008, nr. 10, p. 387-389

KOOPMANS, I., PLANTENGA, J., "Modernisering van de sociale zekerheid : ouderschapsverlof tussen efficiëntie en rechtvaardigheid", *SMA*, 2008, nr. 7/8, p. 293-301

HALMAN, M.T., "Ouderschapsverlof : waardevol recht of fopspeen ? Ouderschapsverlof in arbeidsrechtelijk en socialezekerheidsrechtelijk perspectief", *SMA*, 2008, nr. 5, p. 241-247

Zweden

CHRONHOLM, Anders, "Fathers' Experience of Shared Parental Leave in Sweden", *Recherches sociologiques et anthropologiques*, 2007, n° 2, p. 9-25